

Hälsoskyddslag (1982:1080)

SFS nr: 1982:1080

Departement/myndighet:

Socialdepartementet

Utfärdad: 1982-12-09

Upphävd: 1999-01-01

Författningen har upphävts genom: SFS
1998:811

Ändringsregister: [SFSR \(Regeringskansliet\)](#) >

Källa: [Fulltext \(Regeringskansliet\)](#) >

Innehåll:

[Övergångsbestämmelser](#)

Inledande bestämmelser

1 § Med hälsoskydd avses i denna lag åtgärder för att hindra uppkomsten av sanitära olägenheter och för att undanröja

Svensk författningssamling

Svensk författningssamling (SFS) innehåller gällande lagar och förordningar. Om en författning ändras ersätts den gamla texten med den nya.

sådana olägenheter.

Med sanitär olägenhet avses i denna lag en störning som kan vara skadlig för människors hälsa och som inte är ringa eller helt tillfällig.

2 § Varje kommun svarar för hälsoskyddet inom kommunen. Vid sin planering skall kommunen verka för att hälsoskyddet tillgodoses.

Vid meddelande av kommunala föreskrifter till skydd mot sanitära olägenheter skall tillses, att därigenom inte läggs onödigt tvång på allmänheten eller annars görs obefogad inskränkning i den enskildes frihet.

2 a § En kommun får träffa avtal med en annan kommun om att uppgift som kommunen har enligt denna lag skall ombesörjas helt eller delvis av den andra kommunen. Kommunen får dock inte överlåta befogenheten att avgöra ärenden.

Kommunen får också efter överenskommelse med en annan kommun uppdra åt en anställd i den kommunen att besluta på kommunens vägnar i ett visst ärende eller en grupp av ärenden, dock inte i de fall som avses i 6 kap. 34 §

kommunallagen (1991:900). Föreskrifterna i 6 kap. 24-27 och 35 §§ kommunallagen om jäv och anmälan av beslut till nämnd skall tillämpas på den som fattar sådana beslut. *Lag (1996:640).*

3 § Utöver bestämmelserna i denna lag gäller om skyddet för hälsa och miljö vad som föreskrivs i annan författning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela bestämmelser om undantag från lagens tillämpning på försvarsmakten.

Nämnder

4 § I varje kommun skall det finnas en eller flera nämnder som skall fullgöra kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet. En sådan nämnd skall, utöver vad som följer av 16 §, särskilt

1. uppmärksamt följa utvecklingen inom kommunen i miljö- och hälsoskyddshänseende och därvid utarbeta de förslag som är påkallade samt medverka i planering där miljö- och hälsoskyddsfrågor berörs,

2. samarbeta med myndigheter, organisationer och enskilda vars verksamhet berör miljö- och hälsoskyddsområdet,

3. lämna allmänheten råd och upplysningar i frågor som rör nämndens ansvarsområde. *Lag (1991:904).*

5 § För den kommunala nämnden gäller vad som är föreskrivet om nämnder i kommunallagen (1991:900).

Ett delegationsuppdrag enligt 6 kap. 33 § kommunallagen får inte omfatta befogenhet att besluta om föreläggande vid vite eller om verkställande av åtgärd på den försumliges bekostnad. *Lag (1991:1669).*

Bestämmelser till skydd mot sanitär olägenhet

6 § För att hindra uppkomsten av sanitär olägenhet och för att undanröja sådan olägenhet skall ägaren eller nyttjanderättshavaren till berörd egendom vidta de åtgärder som skäligen kan krävas.

I 7--11 §§ ges närmare bestämmelser för vissa fall då sådana åtgärder kan komma i fråga.

7 § Avloppsvatten skall avledas, renas eller på annat sätt tas om hand så att sanitär olägenhet inte uppkommer. För detta ändamål skall lämpliga avloppsanordningar inrättas.

För att inrätta en avloppsanordning krävs tillstånd av en sådan nämnd som avses i 4 § om en vattentoalett är ansluten till anordningen. Är ingen vattentoalett ansluten krävs endast en skriftlig anmälan till nämnden. Kommunen får dock föreskriva att det skall fordras tillstånd även i ett sådant fall inom vissa delar av kommunen, om det behövs för att hindra uppkomsten av sanitär olägenhet.

Andra stycket skall inte tillämpas i de fall då avloppsanordningen kräver tillstånd enligt miljöskyddslagen (1969:387) eller då avloppsanordningen är avsedd att föra avloppsvattnet enbart till en allmän avloppsanläggning.

Ett tillstånd av nämnden gäller i fem år men förfaller om arbetet med anordningen inte har påbörjats inom två år.

Vad som avses med avloppsvatten anges i miljöskyddslagen. *Lag (1991:1669).*

7 a § Värmepumpsanläggningar skall inrättas och användas så att sanitär olägenhet inte uppkommer.

Värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten får inrättas endast efter anmälan till en

sådan nämnd som avses i 4 §. Om det behövs för att hindra uppkomsten av sanitär olägenhet, får kommunen föreskriva att det skall fordras tillstånd av nämnden för inrättande av en sådan anläggning inom kommunen eller inom vissa delar av denna.

Anmälan eller tillstånd enligt andra stycket fordras inte om värmepumpsanläggningen kräver anmälan eller tillstånd enligt miljöskyddslagen (1969:387) eller vattenlagen (1983:291).

Ett tillstånd av nämnden gäller i fem år men förfaller om arbetet med anläggningen inte har påbörjats inom två år. *Lag (1991:1669).*

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela bestämmelser om vattnets beskaffenhet i badanläggningar och strandbad som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor. Detsamma gäller om kontrollen av sådant vatten.

9 § Det skall finnas tillräckligt med toaletter i eller i anslutning till byggnader där människor vistas under en längre tid av dygnet.

10 § Byggnader, lokaler och anläggningar

skall hållas fria från ohyra.

Åtgärder skall vidtas mot skadedjur som kan vålla sanitär olägenhet. Är det av särskild betydelse med hänsyn till hälsoskyddet, skall kommunen sörja för att åtgärderna vidtas.

11 § Husdjur och andra djur som hålls i fångenskap skall förvaras och skötas så att sanitär olägenhet inte uppstår.

Regeringen får föreskriva att vissa slag av djur inte utan särskilt tillstånd av en sådan nämnd som avses i 4 § får hållas inom områden med detaljplan, om sådana bestämmelser behövs för att hindra att sanitär olägenhet uppkommer. Regeringen får överlåta åt kommunen att meddela sådana bestämmelser. *Lag (1991:1669).*

12 § Den som avser att driva

1. hotell, pensionat eller liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad,

2. idrottsanläggningar, badanläggningar, strandbad eller andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor,

3. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling

skall göra anmälan till en sådan nämnd som avses i 4 §, innan lokalen eller anläggningen tas i bruk. *Lag (1991:1669).*

13 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, kommunen får meddela ytterligare föreskrifter till skydd mot sanitära olägenheter.

Tillsyn

14 § Den kommunala nämnden får i särskilda fall meddela de villkor som behövs för att hindra uppkomsten av sanitär olägenhet och för att undanröja sådan olägenhet vid viss verksamhet eller i samband med utnyttjande av en plats eller en lokal som allmänheten har tillträde till. *Lag (1991:1669).*

Gränsvärden för luftföroreningar

14 a § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana gränsvärden för högsta tillåtna halt i luften av föroreningar i form av kvävedioxid, svaveldioxid, sot och bly som inte får åsidosättas på grund av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Om det behövs, får regeringen meddela föreskrifter om sådana gränsvärden som

går utöver de försiktighetsmått som följer av medlemskapet.

Om det kan antas att gränsvärdena kan komma att överskridas skall kommunen mäta förekomsten i luften av föroreningarna.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om mätmetoder och redovisning av mätresultat.

Lag (1995:826).

15 § En sådan nämnd som avses i 4 § utövar den omedelbara tillsynen inom varje kommun över efterlevnaden av denna lag och bestämmelser meddelade med stöd av lagen. Inom länet utövas tillsynen av länsstyrelsen. Den centrala tillsynen utövas av socialstyrelsen och statens naturvårdsverk enligt regeringens bestämmande.

Generalläkaren utövar tillsynen inom försvarsmakten.

I sin tillsyn enligt denna lag har länsstyrelsen och försvarets sjukvårdsstyrelse samma befogenhet som en kommunal nämnd.

Lag (1993:1608).

16 § Den kommunala nämnden skall i sin tillsynsverksamhet ägna särskild uppmärksamhet åt följande byggnader, lokaler och anläggningar:

1. byggnader som innehåller en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen,
2. lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande,
3. samlingslokaler där många människor brukar samlas,
4. anläggningar för hantverk eller andra näringar,
5. hotell, pensionat och liknande lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad,
6. idrottsanläggningar, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor,
7. lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling,
8. lokaler för förvaring av djur. *Lag (1991:1669).*

17 § För tillsyn enligt denna lag äger tillsynsmyndigheten tillträde till byggnader, lokaler, anläggningar och områden och får där göra undersökningar och ta prover.

Tillsynsmyndigheten har rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Polismyndigheten skall lämna det biträde som behövs.

Förelägganden och förbud

18 § En sådan nämnd som avses i 4 § får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag eller bestämmelser som meddelats med stöd av lagen skall efterlevas. I brådskande fall eller när det annars finns särskilda skäl får ett föreläggande eller förbud meddelas omedelbart och i andra fall först sedan det visat sig att nämndens råd och anvisningar inte har följts.

I ett beslut om föreläggande eller förbud kan nämnden utsätta vite.

Vitet får ej förvandlas.

Underlåter någon att vidta en åtgärd som åligger honom enligt denna lag eller enligt bestämmelser som har meddelats med stöd av denna lag och följer han inte den kommunala nämndens föreläggande om rättelse, får nämnden förordna om rättelse på hans bekostnad. I brådskande fall får sådant förordnande meddelas också utan föregående föreläggande. *Lag (1991:1669).*

19 § Ett föreläggande eller förbud kan allt

efter omständigheterna riktas mot ägaren, mot den som har nyttjanderätt till berörd egendom eller mot båda.

Vid meddelande av ett föreläggande eller förbud som avses i första stycket får en sådan nämnd som avses i 4 § ålägga ägaren eller nyttjanderättshavaren att, om hans ställning som sådan upphör, utan dröjsmål lämna uppgift om den nye ägarens eller nyttjanderättshavarens namn och adress.
Lag (1991:1669).

20 § Om den kommunala nämnden i fråga om en fastighet eller byggnad har meddelat ett föreläggande eller förbud samt föreläggandet eller förbudet är av större betydelse och förenat med ett vite som uppgår till minst ett basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring eller med ett löpande vite enligt 4 § lagen (1985:206) om viten, får nämnden översända beslutet om föreläggandet eller förbudet till inskrivningsmyndigheten för anteckning i fastighetsboken eller tomträttsboken. Är föreläggandet förenat med löpande vite, skall även detta antecknas.

Inskrivningsmyndigheten skall genast i rekommenderat brev underrätta den som senast har sökt lagfart eller inskrivning av förvärv av tomträtt om anteckningen, om denne inte är föreläggandets adressat.

Har anteckning enligt första stycket skett, gäller föreläggandet eller förbudet mot ny ägare av egendomen. Har denne förvärvat egendomen genom köp, byte eller gåva och utgör egendomen fastighet eller tomträtt, gäller även löpande vite mot honom räknat från tidpunkten för äganderättsövergången. I annat fall gäller vitet inte mot ny ägare av egendomen, men nämnden får utsätta nytt vite för denne.

Löpande vite som avser viss period får tas ut endast av den som var ägare vid periodens början.

Har ett antecknat föreläggande eller förbud upphävts genom lagakraftvunnet beslut eller har den åtgärd som avses med föreläggandet vidtagits eller har ändamålet med föreläggandet förlorat sin betydelse, skall den kommunala nämnden, så snart den fått vetskap om förhållandet, anmäla det till inskrivningsmyndigheten för anteckning i fastighetsboken eller tomträttsboken. Om nämnden inte gör anmälan skall länsstyrelsen på ansökan av egendomens ägare göra sådan anmälan.
Lag (1991:1669).

21 § Överlåts en fastighet eller en byggnad innan ett beslut som avses i 20 § har vunnit

laga kraft på grund av att det har överklagats, skall rättegångsbalkens bestämmelser om verkan av att tvisteföremålet överlåts och om tredje mans deltagande i rättegång tillämpas.

Avgifter

22 § Regeringen kan föreskriva att särskilda avgifter får tas ut i ärenden enligt denna lag. Regeringen får överlåta åt kommunen att meddela föreskrifter om sådana avgifter.

Ansvar och besvär

23 § Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot 7 § andra stycket, 7 a § andra stycket eller 12 § eller mot en föreskrift som meddelats med stöd av denna lag samt den som inte uppfyller villkor som meddelats med stöd av 14 §.

Ansvar enligt första stycket inträder ej om ansvar för gärningen kan ådömas enligt brottsbalken. *Lag (1988:926)*.

24 § En tillsynsmyndighet får bestämma att dess beslut skall gälla även om det överklagas.

25 § Ett beslut av en sådan nämnd som avses i 4 § i en fråga som regleras i denna

lag eller i bestämmelser som meddelats med stöd av lagen får överklagas hos länsstyrelsen.

Länsstyrelsens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Lag (1995:1711).

25 a § Generalläkarens beslut enligt denna lag får överklagas hos regeringen. *Lag (1998:385).*

Hälsoskyddet i krig, m.m.

26 § Regeringen bemyndigas att meddela särskilda föreskrifter om hälsoskyddet i krig, vid krigsfara eller under sådana utomordentliga förhållanden som är föranledda av att det är krig utanför Sveriges gränser eller av att Sverige har varit i krig eller krigsfara. *Lag (1992:1422).*

Övergångsbestämmelser

1985:210

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1985. I fråga om vite som har förelagts före ikraftträdandet gäller dock 18 § andra stycket andra meningen i sin äldre lydelse.

1988:926

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

2. Anmälningssplikt enligt 7 a § andra stycket gäller även värmepumpsanläggningar som inrättats eller påbörjats före ikraftträdandet. Anmälan skall göras snarast, dock senast inom tre månader från ikraftträdandet.

3. Föreskrifterna i 2 gäller inte anläggningar som en sådan kommunal nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet har fått kännedom om genom en anmälan eller en ansökan enligt hälsoskyddslagen (1982:1080) eller miljöskyddslagen (1969:387) eller enligt bestämmelser som meddelats med stöd av dessa lagar. *Lag (1991:1669).*

1995:1711

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1996 men tillämpas inte i de fall där det första beslutet i ärendet fattats dessförinnan.

Kontakt

Växel

Växel

08-786 40 00

Faktafrågor om riksdagen och EU

Riksdagsinformation

020-349 000

riksdagsinformation@riksdagen.se

Kontakta ledamöter

Frågor om Riksdagsförvaltningens diarium

registrator.riksdagsforvaltningen@riksdagen.se

Genvägar

Arbeta hos oss

Beställ och ladda ner

Press

Riksdagens öppna data

Riksdagsbiblioteket

Riksdagsförvaltningens diarium

Följ Sveriges riksdag

X

Youtube

Instagram

Linkedin

Talmannen på X

Talmannen på Instagram

Prenumerera

För dig som vill bevaka arbetet i kammaren och utskotten finns det flera olika sätt att välja mellan.

Följ och prenumerera

[Om webbplatsen](#)

[Kakor](#)

[Tillgänglighet](#)